МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з освітнього компоненту «Досудове слідство»
до виконання завдань практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 Право на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти очної (денної) та заочної форми навчання

РЕКОМЕНДОВАНО
на засіданні кафедри права (протокол № 02 від 10.09.2026 р.)

ПОГОДЖЕНО
Науково-методичною радою Державногоуніверситету економіки і технологій (протокол № 02 від 11.09.2026 р.)

м. Кривий Ріг
2026 р.

Методичні рекомендації для проведення практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Досудове слідство» для здобувачів спеціальності 081 Право на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти денної та заочної форми здобуття вищої освіти / укладач: Д. Пилипенко, Кривий Ріг, ДУЕТ, 2026 р. 46 с.

Укладач: Дмитро ПИЛИПЕНКО, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Відповідальний за випуск: Оксана ТЕЛИЧКО, завідувачка кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент

Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Досудове слідство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 081 «Право» денної і заочної форм навчання розроблені з метою закріплення сформованих упродовж навчання професійних компетентностей за спеціальністю «Право», засвоєння здобувачами ґрунтовних знань про порядок проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні, структуру та загальні вимоги до форми і змісту процесуальних документів, а також правила їх складання під час виконання конкретних процесуальних дій слідчим і дізнавачем. Методичні рекомендації спрямовані на забезпечення оволодіння здобувачами практичними вміннями та навичками застосування норм кримінального процесуального закону під час початку досудового розслідування, повідомлення про підозру, проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, зупинення та закінчення досудового розслідування, оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності, а також набуття здатності самостійно працювати з процесуальними документами, судовою практикою та поглиблювати набуті знання, уміння і навички у сфері досудового розслідування.

ЗМІСТ

1. Вступ

2. Перелік завдань для підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти

3. Завдання для модульного контролю

4. Поточне та підсумкове оцінювання

5. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

6. Список використаних джерел

ВСТУП

Досудове слідство є важливою складовою професійної підготовки здобувачів вищої юридичної освіти, оскільки забезпечує формування системного уявлення про порядок проведення досудового розслідування, повноваження його учасників, підстави та процесуальний порядок проведення процесуальних дій і прийняття процесуальних рішень. Методичні рекомендації спрямовані на поєднання теоретичної підготовки з аналізом практичних ситуацій досудового розслідування та складанням процесуальних документів. Під час виконання завдань слід використовувати законодавство, чинне на момент підготовки до заняття, а у випадках, визначених викладачем, — і судову практику.

Метою освітнього компонента є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти положень кримінального процесуального законодавства та відомчих нормативно-правових актів, механізмів їх застосування органами досудового розслідування в практичній діяльності, набуття комплексу теоретичних знань щодо проведення досудового розслідування в кримінальному провадженні, формування навичок правильного застосування кримінального процесуального закону під час проведення процесуальних дій, прийняття та оформлення процесуальних рішень, а також підвищення правової культури майбутніх фахівців.

Завдання освітнього компонента полягають у вивченні актуальних проблем правового регулювання досудового розслідування, виробленні вмінь реалізовувати норми кримінальних процесуальних інститутів досудового розслідування з використанням оптимальних тактичних прийомів, формуванні правової позиції з урахуванням кримінальної процесуальної функції, яку здійснює суб'єкт під час досудового розслідування, а також набутті навичок складання процесуальних документів досудового розслідування.

Перелік основних освітніх компонентів, що забезпечують сприйняття матеріалу:

- кримінальне право.

Академічна доброчесність та використання технологій штучного інтелекту.

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Державного університету економіки і технологій. Дотримання академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних і контрольних завдань, належне посилання на використані джерела інформації, повагу до авторства та результатів інтелектуальної діяльності інших осіб, недопущення списування, обману, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, використання недозволеної допомоги та інших порушень академічної доброчесності. У разі виявлення таких порушень заходи реагування застосовуються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету. Із системою забезпечення академічної доброчесності ДУЕТ можна ознайомитися на офіційній сторінці Університету за посиланням: https://www.duet.edu.ua/ua/area/science/acad.

Використання технологій штучного інтелекту під час виконання завдань з освітнього компонента здійснюється відповідно до **Політики використання штучного інтелекту в Державному університеті економіки і технологій (далі - Політика)**, з якою можна

ознайомитись за посиланням: https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/pol_ai.pdf, та **рівня, встановленого для відповідного виду завдання.**

Відповідно до Політики застосовується п’ятирівнева шкала:

рівень 0 – використання ШІ заборонено;

рівень 1 – ШІ допускається лише на етапі підготовки для пошуку ідей, планування роботи та визначення можливих підходів без створення змісту готової роботи;

рівень 2 – ШІ може використовуватися для вдосконалення мови, структури, стилю та форми самостійно підготовленого матеріалу;

рівень 3 – допускається часткова підтримка змісту, зокрема аналіз, пояснення або генерування окремих елементів роботи, за умови їх критичного опрацювання та перевірки здобувачем;

рівень 4 – використання ШІ є безпосередньо передбаченим елементом завдання і здійснюється за правилами, визначеними викладачем.

Для завдань, передбачених цими методичними рекомендаціями, встановлюються такі максимально допустимі рівні використання ШІ:

тестові завдання, модульні контрольні роботи та інші контрольні завдання – **рівень 0**;

підготовка до теоретичних питань, вирішення практичних задач, казусів і ситуаційних завдань, пошук нормативно-правових актів, судових рішень та інформації в державних і відкритих реєстрах – **рівень 1**;

складання схем, таблиць, юридичних і процесуальних документів, договорів, написання есе та рефератів – **рівень 2**.

Рівень 1. Під час **вирішення практичних задач, казусів та ситуаційних завдань** здобувач може використовувати ШІ для визначення можливих напрямів пошуку та переліку питань, які потребують з’ясування, проте самостійно встановлює юридично значущі обставини, знаходить та перевіряє норми права, здійснює правову кваліфікацію, формує аргументацію та остаточний висновок. Під час **роботи з нормативно-правовими актами, судовою практикою, державними та відкритими реєстрами** посилання на відповідне першоджерело є обов’язковим; відповідь генеративної моделі не може замінювати перевірку тексту нормативного акта, судового рішення чи відомостей офіційного реєстру.

Рівень 2. Під час **складання договорів, процесуальних та інших юридичних документів** зміст правової позиції, вибір способу захисту, визначення правових підстав, структури документа, його істотних умов та реквізитів здійснюються здобувачем самостійно. ШІ може застосовуватися після формування власного змісту для мовного, стилістичного та структурного редагування. Під час **написання есе, рефератів та інших письмових робіт** не допускається подання повністю або частково згенерованого ШІ тексту як результату власної інтелектуальної діяльності.

Визначений рівень є максимально допустимим, використання ШІ понад установлені межі вважається недозволеною допомогою.

Для окремого завдання викладач може встановити інший рівень використання ШІ з огляду на мету завдання та результати навчання, що перевіряються, зокрема **рівень 3** застосовується для підготовки доповідей-презентацій; **рівень 4** - виключно до спеціально

визначених викладачем завдань, умовою яких безпосередньо передбачено використання та критичний аналіз технологій ШІ.

Під час **підготовки доповідей-презентацій (рівень 3)** допускається використання ШІ для розроблення структури презентації, створення або вдосконалення окремих ілюстративних матеріалів, пояснення окремих питань чи систематизації попередньо опрацьованої інформації. При цьому зміст доповіді, правова аргументація, висновки та добір достовірних джерел залишаються результатом самостійної роботи здобувача, який повинен бути готовим усно пояснити та обґрунтувати будь-яке положення представленої роботи.

Незалежно від установленого рівня використання ШІ здобувач несе персональну відповідальність за достовірність, актуальність, самостійність і зміст поданого результату.

Будь-які норми права, реквізити нормативно-правових актів, судові рішення, наукові джерела, цитати, статистичні дані та фактичні твердження, отримані за допомогою ШІ, підлягають обов'язковій перевірці за першоджерелами.

Забороняється використання вигаданих ШІ джерел, цитат, судових рішень чи інших недостовірних відомостей, а також завантаження до публічних ШІ-систем персональних даних, інформації з обмеженим доступом або інших конфіденційних матеріалів.

Політика ДУЕТ окремо вимагає критичної перевірки результатів ШІ та забороняє приховувати суттєву ШІ-підтримку, а тому у разі використання ШІ на допустимих рівнях, а також в інших випадках, прямо визначених викладачем, здобувач повинен **задекларувати факт використання ШІ**, зазначивши назву застосованого інструменту/моделі, мету, характер та обсяг його використання.

Застосування ШІ поза межами встановленого для завдання рівня, приховування факту його використання або подання згенерованого результату як власної самостійної роботи розглядається відповідно до Політики використання штучного інтелекту в ДУЕТ.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Теми практичних занять у цьому розділі відтворюють 15 тем, визначених силабусом дисципліни «Досудове слідство».

Тема 1. Основні положення досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Поняття, завдання та значення досудового розслідування.
2. Форми досудового розслідування.
3. Особливості та відмінності дізнання та досудового слідства.
4. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування.
5. Початок досудового розслідування. Порядок внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Питання для самоперевірки:

1. Що становить зміст поняття «досудове розслідування» та які його завдання?
2. Які форми досудового розслідування передбачено КПК України і чим дізнання відрізняється від досудового слідства?
3. З якого моменту розпочинається досудове розслідування та в які строки відомості про кримінальне правопорушення мають бути внесені до ЄРДР?
4. Які відомості вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і на яких засадах він ведеться?
5. Які процесуальні дії можуть бути проведені до внесення відомостей до ЄРДР?
6. Які наслідки має здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до ЄРДР або без такого внесення?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Досудове розслідування розпочинається з моменту:

а) надходження заяви про кримінальне правопорушення до чергової частини;

б) внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

в) повідомлення особі про підозру;

г) погодження прокурором рапорту слідчого.

2. Слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язаний внести відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР:

а) невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення або самостійного виявлення відповідних обставин;

б) протягом трьох діб після перевірки викладених у заяві фактів;

в) протягом 72 годин після отримання згоди прокурора;

г) лише після встановлення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

3. Досудове розслідування кримінальних проступків здійснюється у формі:

а) досудового слідства;

б) дізнання;

в) спрощеного провадження;

г) спеціального досудового розслідування.

4. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення:

а) допускається, якщо заявник не є потерпілим;

б) не допускається;

в) допускається за погодженням з прокурором;

г) допускається, якщо в заяві не зазначено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення.

5. У невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути проведено:

а) обшук житла;

б) огляд місця події;

в) допит підозрюваного;

г) негласні слідчі (розшукові) дії.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Початок досудового розслідування.
2. Моделі (форми) досудового розслідування в зарубіжних державах.
3. Дізнання як форма досудового розслідування кримінальних проступків.

Практичні завдання:

1. До відділу поліції із заявою звернувся громадянин Фещенко, який повідомив, що вранці з балкона своєї квартири побачив, як на парковці біля будинку невідомий чоловік розбив камінням скло автомобіля ВАЗ-2101 і викрав із салону барсетку. Слідчий прийняв заяву, але не вніс відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, пояснивши, що до поліції з відповідною заявою має особисто звернутися потерпілий.

Завдання:

- *Оцініть, чи допустив слідчий порушення вимог ст. 214 КПК України.*
- *Визначте, хто може бути заявником про кримінальне правопорушення та чи впливає на обов'язок внесення відомостей до ЄРДР те, що заявник не є потерпілим.*
- *Сформулюйте алгоритм дій слідчого після отримання заяви про кримінальне правопорушення.*

2. До відділу поліції із заявою звернувся громадянин Стеценко, який повідомив, що вранці під час пробіжки в парку побачив, як хлопець підбіг до дівчини, вдарив її кулаком в обличчя, зірвав з її плеча сумку та побіг у бік виходу з парку. Слідчий не вніс відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, пояснивши, що дівчина повинна сама звернутися до поліції, якщо вважає, що щодо неї вчинено кримінальне правопорушення.

Завдання:

- *Оцініть правомірність рішення слідчого.*

- *Попередньо кваліфікуйте описане діяння та визначте, чи належить воно до кримінальних правопорушень, кримінальне провадження щодо яких може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого (ст. 477 КПК України).*
- *Визначте форму досудового розслідування та орган, до підслідності якого належить це кримінальне провадження.*

3. 16.11.2022 о 16 год 25 хв до чергової частини Хмельницького районного управління поліції ГУНП в Хмельницькій області з письмовою заявою звернулася мешканка м. Хмельницького Світлана Бойко, яка повідомила, що 16.11.2022 приблизно о 15 год 00 хв унаслідок ракетного обстрілу, здійсненого державою-агресором, було зруйновано її квартиру. Слідчий прийняв заяву, але не вніс відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, пояснивши це відсутністю технічної можливості доступу до ЄРДР.

Завдання:

- *Оцініть, чи допустив слідчий порушення чинного законодавства.*
- *Визначте попередню правову кваліфікацію події та орган досудового розслідування, до підслідності якого вона належить.*
- *Сформулюйте алгоритм дій слідчого в разі тимчасової відсутності технічного доступу до ЄРДР.*

Тема 2. Критерії досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Підслідність кримінальних проваджень.
2. Об’єднання та виділення матеріалів досудового розслідування.
3. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
4. Строки досудового розслідування: види, порядок обчислення та продовження.
5. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами.
6. Участь у провадженні досудового розслідування спеціаліста, перекладача та понятих.
7. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.
8. Місце проведення досудового розслідування.
9. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке підслідність і які її види виокремлюють?
2. За яких підстав і в якому процесуальному порядку здійснюється об’єднання та виділення матеріалів досудового розслідування?
3. Як визначається місце проведення досудового розслідування?
4. Як обчислюються строки досудового розслідування та в якому порядку вони продовжуються?
5. У якому порядку та в які строки розглядаються клопотання під час досудового розслідування?

6. Які гарантії недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування встановлено КПК України?
7. У яких випадках до досудового розслідування залучаються спеціаліст і перекладач та які їхні процесуальні права?
8. Хто і в якому порядку може ознайомитися з матеріалами досудового розслідування до його завершення?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Рішення про об'єднання чи виділення матеріалів досудового розслідування приймає:

а) слідчий, який здійснює досудове розслідування;

б) прокурор;

в) слідчий суддя;

г) керівник органу досудового розслідування.

2. З дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину досудове розслідування (без продовження строку) повинно бути закінчене протягом:

а) одного місяця;

б) двох місяців;

в) шести місяців;

г) дванадцяти місяців.

3. Клопотання сторони захисту про виконання процесуальних дій слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язаний розглянути:

а) не пізніше трьох днів з моменту його подання;

б) протягом семи днів з моменту його подання;

в) протягом десяти днів з моменту його подання;

г) до закінчення досудового розслідування.

4. Строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей до ЄРДР до дня повідомлення особі про підозру у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину становить:

а) шість місяців;

б) дванадцять місяців;

в) вісімнадцять місяців;

г) двадцять чотири місяці.

5. Відомості досудового розслідування можна розголошувати лише:

а) з письмового дозволу слідчого (дізнавача) або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим;

б) за згодою потерпілого;

в) після повідомлення особі про підозру — без будь-яких обмежень;

г) за рішенням керівника органу поліції.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Поняття підслідності у кримінальних провадженнях, порядок її визначення.

2. Об’єднання та виділення матеріалів досудового розслідування.
3. Місце проведення досудового розслідування та строки досудового розслідування.

Практичні завдання:

1. Начальник слідчого відділу доручив слідчому поліції Гусєву досудове розслідування у двох кримінальних провадженнях, у яких Сич підозрюється у вчиненні грабежу і крадіжки у двох різних районах м. Харкова. На той час слідчий уже здійснював досудове розслідування в іншому кримінальному провадженні, у якому Сич був підозрюваним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України. Слідчий виніс постанову про об’єднання цих кримінальних проваджень і почав проводити слідчі дії в об’єднаному провадженні.

Завдання:

- *Дайте оцінку діям слідчого.*
- *Визначте, хто і в якій процесуальній формі приймає рішення про об’єднання матеріалів досудових розслідувань (ст. 217 КПК України).*
- *Поясніть, як визначається загальний строк досудового розслідування в об’єднаному кримінальному провадженні (ст. 219 КПК України).*

2. Слідчий ГУНП в Харківській області Дмитренко здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні за ч. 1 ст. 122 КК України. 23.09.2023 захисник підозрюваного звернувся до слідчого з клопотанням про проведення додаткового допиту потерпілого. 28.09.2023 слідчий виніс постанову про відмову в задоволенні клопотання, пославшись на те, що потерпілий перебуває на санаторно-курортному лікуванні в м. Трускавці.

Завдання:

- *Оцініть дії слідчого з погляду строків і підстав розгляду клопотання (ст. 220 КПК України).*
- *Визначте, чи є перебування потерпілого на лікуванні підставою для відмови в задоволенні клопотання та які процесуальні можливості має слідчий для проведення допиту.*
- *Визначте порядок оскарження постанови слідчого стороною захисту.*

Тема 3. Повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Поняття і значення повідомлення про підозру.
2. Зміст письмового повідомлення про підозру.
3. Порядок повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.
4. Суб’єкти кримінального переслідування, здійснюваного під час досудового розслідування.
5. Випадки (підстави) повідомлення про підозру.
6. Допит підозрюваного.
7. Зміна і доповнення підозри.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке повідомлення про підозру і яке його процесуальне значення?
2. У яких випадках особі обов'язково повідомляється про підозру?
3. Які відомості має містити письмове повідомлення про підозру?
4. Хто складає та вручає повідомлення про підозру і в які строки?
5. Які особливості вручення повідомлення про підозру затриманій особі?
6. Які права має підозрюваний і як вони роз'яснюються?
7. У якому порядку здійснюються зміна раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову підозру?
8. Які особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Повідомлення про підозру обов'язково здійснюється, зокрема, у разі:

а) надходження до слідчого заяви потерпілого;

б) затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення;

в) внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

г) проведення обшуку в житлі особи.

2. За загальним правилом письмове повідомлення про підозру затриманій особі вручається не пізніше:

а) 24 годин з моменту її затримання;

б) 48 годин з моменту її затримання;

в) 72 годин з моменту її затримання;

г) кінця першого робочого дня після затримання.

3. Письмове повідомлення про підозру складається:

а) слідчим самостійно, без погодження з будь-ким;

б) прокурором або слідчим за погодженням з прокурором;

в) слідчим суддею за клопотанням прокурора;

г) керівником органу досудового розслідування.

4. У разі виникнення підстав для повідомлення про нову підозру або зміни раніше повідомленої підозри:

а) слідчий, прокурор зобов'язаний здійснити повідомлення в порядку, передбаченому ст. 278 КПК України;

б) кримінальне провадження підлягає закриттю;

в) підозра змінюється лише в обвинувальному акті;

г) зміна підозри можлива тільки на підставі ухвали слідчого судді.

5. Письмове повідомлення про підозру вручається:

а) в день його складення слідчим або прокурором, а в разі неможливості такого вручення — у спосіб, передбачений КПК України для вручення повідомлень;

б) протягом трьох днів після його складення;

в) лише після погодження зі слідчим суддею;

г) не пізніше 72 годин з моменту його складення.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Випадки повідомлення про підозру.
2. Повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
3. Зарубіжний досвід правової регламентації функції кримінального переслідування під час досудового розслідування.

Практичні завдання:

1. Іванченко, Петренко і Лавриков за попередньою змовою вчинили два розбійні напади, і їм було повідомлено про підозру. Під час досудового розслідування встановлено, що Петренко, крім того, вчинив дві крадіжки чужого майна з квартир.

Завдання:

- *Визначте, яке процесуальне рішення має прийняти слідчий щодо Петренка.*
- *Опишіть порядок повідомлення про нову підозру або зміни раніше повідомленої підозри (ст. 279 КПК України).*
- *Визначте, чи є підстави для об'єднання або виділення матеріалів досудового розслідування.*

2. 06.02.2023 о 09 год 00 хв уповноважена службова особа затримала Трояна за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України. Слідчий склав повідомлення про підозру, погодив його з прокурором і вручив Трояну 08.02.2023 о 08 год 00 хв, пояснивши затримку тим, що 07.02.2023 прокурор, який здійснює процесуальне керівництво, перебував у відрядженні.

Завдання:

- *Дайте правову оцінку діям слідчого з урахуванням вимог ч. 2 ст. 278 КПК України.*
- *Визначте правові наслідки невручення затриманій особі повідомлення про підозру у встановлений строк.*
- *З'ясуйте, чи змінилася б оцінка ситуації, якби досудове розслідування здійснювалося в особливому режимі, передбаченому ст. 615 КПК України.*
- *Сформулюйте, як мав діяти слідчий.*

Тема 4. Слідчі (розшукові) дії.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Загальні положення проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Характеристика допиту та його видів. Спеціальні правила допиту різних учасників кримінального провадження.
3. Характеристика пред'явлення для впізнання та його видів.
4. Процесуальні особливості виклику та допиту малолітньої та неповнолітньої особи у кримінальному провадженні.
5. Межі обмеження конституційних прав людини під час проведення слідчих (розшукових) дій.

6. Процесуальні дії, що здійснюються за ініціативою сторони захисту.
7. Поняті: права та обов'язки, порядок залучення до проведення слідчих (розшукових) дій.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке слідчі (розшукові) дії та яка їх система?
2. Які загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій і фіксації їх результатів?
3. Які види допиту передбачено КПК України та які правила його проведення?
4. Які особливості допиту малолітньої та неповнолітньої особи?
5. Які види пред'явлення для впізнання існують і в якому порядку воно проводиться?
6. Які вимоги ставляться до протоколу слідчої (розшукової) дії та застосування технічних засобів фіксування?
7. У якому порядку проводиться одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад:

а) одну годину, а загалом — понад дві години на день;

б) дві години, а загалом — понад вісім годин на день;

в) тридцять хвилин, а загалом — понад одну годину на день;

г) три години, а загалом — понад шість годин на день.

2. Загальна кількість осіб, які пред'являються для впізнання, не може бути меншою:

а) двох;

б) трьох;

в) чотирьох;

г) п'яти.

3. Підставою для проведення слідчої (розшукової) дії є:

а) наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення її мети;

б) письмова вимога потерпілого;

в) усна вказівка керівника органу досудового розслідування;

г) згода підозрюваного на її проведення.

4. Допит не може продовжуватися без перерви понад:

а) одну годину, а загалом — понад чотири години на день;

б) дві години, а загалом — понад вісім годин на день;

в) три години, а загалом — понад десять годин на день;

г) чотири години, а загалом — понад дванадцять годин на день.

5. КПК України передбачає пред'явлення для впізнання:

а) лише осіб;

б) осіб і трупа;

в) осіб, речей, трупа, а також пред'явлення для впізнання за фотознімками, матеріалами відеозапису;

г) лише речей, що мають ознаки речових доказів.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Види допитів, підстави, вимоги до фіксації ходу та результатів.
2. Пред'явлення для впізнання: види та процесуальні гарантії достовірності результатів.

Практичні завдання:

1. Під час досудового розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 438 КК України («Порушення законів та звичаїв війни»), виникла необхідність допитати як свідка очевидця подій — Кокотка Степана Борисовича, 28.02.1991 р. н., мешканця м. Миколаєва.

Завдання:

- *Визначте процесуальні особливості допиту свідка в умовах воєнного стану (ст. 615 КПК України).*
- *Визначте, слідчі якого органу досудового розслідування уповноважені здійснювати досудове розслідування за цією фабулою (ст. 216 КПК України).*
- *Визначте вимоги до фіксування ходу та результатів допиту.*

2. У провадженні слідчого перебуває кримінальне провадження за підозрою 17-річного Бойка у вчиненні розбою. 23.11.2022 досудове розслідування було зупинено у зв'язку з оголошенням неповнолітнього підозрюваного в розшук. 07.04.2023 Бойка затримали та доставили до відділу поліції. Слідчий одразу вніс до ЄРДР відомості про відновлення досудового розслідування і того ж дня допитав Бойка як підозрюваного. На запитання слідчого, чи бажає він скористатися допомогою адвоката, Бойко відповів відмовою.

Завдання:

- *Охарактеризуйте ситуацію та визначте, чи допустив слідчий процесуальні помилки.*
- *Визначте порядок відновлення досудового розслідування (ст. 282 КПК України).*
- *Визначте особливості допиту неповнолітнього підозрюваного та випадки обов'язкової участі захисника (ст. 52 КПК України).*
- *Сформулюйте, як мав діяти слідчий.*

3. Потерпіла Романенко повідомила, що бачила грабіжника лише кілька секунд у темному під'їзді. Наступного дня слідчий показав їй фотографію затриманого Кравця і запитав, чи це він. Після ствердної відповіді потерпілої слідчий провів пред'явлення Кравця для впізнання разом із двома особами, одна з яких була значно старшою та нижчою на зріст. Попередньо потерпілу про прикмети особи не допитували.

Завдання:

- *Оцініть дотримання слідчим вимог ст. 228 КПК України.*
- *Визначте, яке значення має попередній допит особи, яка впізнає, про прикмети особи, що підлягає впізнанню.*

- *Оцініть вплив показу фотографії до проведення впізнання на допустимість і достовірність його результатів.*
- *Сформулюйте, як мав діяти слідчий.*

Тема 5. Характеристика окремих слідчих (розшукових) дій.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Характеристика обшуку та його видів.
2. Процесуальна характеристика огляду та його видів.
3. Характеристика слідчого експерименту.
4. Характеристика проведення експертизи. Отримання зразків для експертизи.
5. Освідування: поняття, процесуальний порядок і спеціальні правила проведення.

Питання для самоперевірки:

1. Які підстави та процесуальний порядок проведення обшуку житла чи іншого володіння особи?
2. У яких випадках допускається проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді?
3. Які види огляду передбачено КПК України та чим вони відрізняються?
4. Який процесуальний порядок проведення освідування, зокрема в разі відмови особи добровільно пройти його?
5. Які підстави та порядок проведення слідчого експерименту?
6. Хто і в якому порядку залучає експерта та отримує зразки для експертизи?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Обшук житла чи іншого володіння особи проводиться на підставі:

а) постанови слідчого, погодженої з прокурором;

б) ухвали слідчого судді;

в) постанови керівника органу досудового розслідування;

г) письмової згоди понятих.

2. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення обшуку не може перевищувати:

а) десяти днів;

б) одного місяця;

в) двох місяців;

г) строку досудового розслідування.

3. Огляд житла чи іншого володіння особи здійснюється:

а) за правилами, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння особи;

б) на підставі усного рішення слідчого;

в) лише за участю захисника;

г) без будь-яких обмежень, оскільки не є обшуком.

4. У разі відмови особи добровільно пройти освідування:

а) освідування не проводиться;

б) освідування проводиться лише на підставі ухвали слідчого судді;

в) освідування може бути проведено примусово на підставі постанови прокурора;

г) освідування замінюється судово-медичною експертизою.

5. Проведення слідчого експерименту допускається за умови, що:

а) не створюється небезпека для життя і здоров'я осіб, які беруть у ньому участь, чи оточуючих, не принижуються їхні честь і гідність, не завдається шкода;

б) на ньому присутній слідчий суддя;

в) підозрюваний визнав свою вину;

г) його проведення погоджено з потерпілим.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Види оглядів, підстави, вимоги до фіксації ходу та результатів.
2. Слідчий експеримент: види та підстави проведення.
3. Обшук: підстави та вимоги до проведення.

Практичні завдання:

1. У кримінальному провадженні за ч. 2 ст. 121 КК України виникла необхідність провести освідування підозрюваного Вороніна Івана Івановича, 01.01.1990 р. н., однак він відмовляється добровільно пройти освідування.

Завдання:

- *Визначте, хто і на підставі якого процесуального документа проводить освідування (ст. 241 КПК України з урахуванням змін, внесених Законом України від 27.07.2022 № 2462-IX).*
- *Опишіть, як має діяти слідчий у разі відмови особи пройти освідування.*
- *Визначте межі допустимого примусу та вимоги до фіксації результатів освідування.*

2. Слідчий, отримавши ухвалу слідчого судді про дозвіл на обшук квартири Тарасенка з метою відшукання викраденого ноутбука, прибув за адресою о 23 год 30 хв. Тарасенко відмовився відчинити двері, і працівники поліції їх зламали. Ноутбук під час обшуку не знайшли, проте виявили й вилучили пістолет і три мобільні телефони, не зазначені в ухвалі. Тарасенко просив зачекати на прибуття свого адвоката, однак слідчий відмовив. Через два тижні слідчий провів повторний обшук квартири на підставі тієї самої ухвали.

Завдання:

- *Оцініть законність дій слідчого під час проведення обшуку (ст. 234–236 КПК України).*
- *Визначте правовий режим речей, вилучених під час обшуку, але не зазначених в ухвалі слідчого судді.*
- *Оцініть відмову слідчого зачекати на прибуття адвоката.*
- *Визначте, чи допускається повторне проникнення до житла на підставі тієї самої ухвали.*

Тема 6. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.
2. Характеристика окремих негласних слідчих (розшукових) дій.
3. Втручання у приватне спілкування.
4. Дослідження інформації, отриманої під час застосування технічних засобів.
5. Обстеження публічно недоступних місць, житла або іншого володіння особи.
6. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.
7. Особливості та відмінності негласних слідчих (розшукових) дій від гласних слідчих (розшукових) дій.
8. Значення негласних слідчих (розшукових) дій для стадії досудового розслідування.
9. Межі обмеження конституційних прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
10. Особливості процесуального порядку призначення та проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
11. Гарантії дотримання конституційних прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке негласні слідчі (розшукові) дії і чим вони відрізняються від гласних?
2. За яких підстав і в яких кримінальних провадженнях можуть проводитися негласні слідчі (розшукові) дії?
3. Хто приймає рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій і в яких випадках потрібна ухвала слідчого судді?
4. Які види втручання у приватне спілкування передбачено КПК України?
5. Як фіксуються хід і результати негласних слідчих (розшукових) дій та як вони можуть бути використані в доказуванні?
6. Які гарантії дотримання прав людини встановлено під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо:

а) відомості про кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб;

б) підозрюваний відмовився давати показання;

в) на їх проведенні наполягає потерпілий;

г) спливає строк досудового розслідування.

2. Втручання у приватне спілкування та більшість інших негласних слідчих (розшукових) дій, що потребують ухвали слідчого судді, проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо:

а) будь-яких кримінальних правопорушень;

б) тяжких або особливо тяжких злочинів;

в) кримінальних проступків;

г) злочинів, учинених неповнолітніми.

3. Слідчий суддя зобов'язаний розглянути клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії:

а) протягом шести годин з моменту його отримання;

б) протягом доби з моменту його отримання;

в) протягом трьох днів з моменту його отримання;

г) протягом 72 годин з моменту його отримання.

4. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії не може перевищувати:

а) одного місяця;

б) двох місяців;

в) шести місяців;

г) одного року.

5. До видів втручання у приватне спілкування не належить:

а) аудіо-, відеоконтроль особи;

б) арешт, огляд і виїмка кореспонденції;

в) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;

г) спостереження за особою, річчю або місцем.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
2. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Практичні завдання:

1. Під час досудового розслідування з'ясовано, що Герасименко запропонував своїм неповнолітнім знайомим Гудзю та Власову проникнути до квартири, щоб заволодіти цінностями, запевнивши, що через вік їм «нічого не буде», і ті погодилися. Заздалегідь підготувавши знаряддя, вони втрьох прийшли до квартири і, пересвідчившись, що в ній нікого немає, проникли до неї через віджате пластикове вікно, склали викрадене до спортивного рюкзака та втекли. Сусідка потерпілого Забасна, яка бачила підозрілих хлопців зі спортивним рюкзаком на своєму поверсі, описала їхній зовнішній вигляд і впізнала їх за фотознімками. Співробітники оперативного підрозділу встановили місцезнаходження Гудзя та Власова й доставили їх до слідчого, який одразу допитав обох як свідків.

Завдання:

- *Дайте оцінку діям слідчого, зокрема рішенню допитати Гудзя та Власова як свідків.*
- *Визначте процесуальний статус кожного з учасників події та особливості проведення процесуальних дій за участю неповнолітніх.*
- *Оцініть доказове значення впізнання за фотознімками, проведеного поза межами процесуальної форми.*

- *Визначте, які слідчі (розшукові), а за наявності підстав — і негласні слідчі (розшукові) дії доцільно провести для встановлення обставин події та місцезнаходження викраденого майна.*

2. Філатову викликали до слідчого для допиту як свідка в кримінальному провадженні щодо її рідного брата Остапенка, який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України. Щоб швидше отримати інформацію, слідчий вирішив провести допит у «невимушеній обстановці» і записати його на диктофон власного мобільного телефона. Спочатку слідчий розпитував про дитинство Філатової та її брата, розповідав епізоди з власного дитинства, а згодом перейшов до запитань про обставини злочину. Під час розмови Філатова повідомила відомі їй факти про вчинення злочину братом і про його особисте життя. Слідчий непомітно для свідка записував розмову, вмикаючи та вимикаючи диктофон у потрібні моменти. Отриману інформацію слідчий вніс до протоколу допиту свідка й дав Філатовій його підписати; вона, не читаючи, підписала протокол і пішла додому.

Завдання:

- *Дайте оцінку рішенням і діям слідчого.*
- *Визначте, чи можна вважати такий запис розмови негласною слідчою (розшуковою) дією та чи відповідає він вимогам КПК України.*
- *Визначте, які права свідка, зокрема право не давати показань щодо близьких родичів (ст. 63 Конституції України, ст. 18 КПК України), було порушено.*
- *Оцініть допустимість отриманих показань як доказів (ст. 86, 87 КПК України).*

Тема 7. Характеристика окремих негласних слідчих (розшукових) дій.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Спостереження за особою, річчю або місцем.
2. Моніторинг банківських рахунків.
3. Аудіо-, відеоконтроль місця.
4. Контроль за вчиненням злочину.
5. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації.
6. Виготовлення, утворення несправжніх (імітаційних) засобів для проведення конкретних негласних слідчих (розшукових) дій.
7. Негласне отримання зразків для порівняльного дослідження.

Питання для самоперевірки:

1. Хто і в яких випадках приймає рішення про проведення спостереження за особою, річчю або місцем?
2. У яких кримінальних провадженнях і на якій підставі здійснюється моніторинг банківських рахунків?
3. Чим аудіо-, відеоконтроль місця відрізняється від аудіо-, відеоконтролю особи?
4. У яких формах здійснюється контроль за вчиненням злочину і як його відмежувати від провокації злочину?

5. Які умови та порядок виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації?
6. Для чого виготовляються несправжні (імітаційні) засоби та як негласно отримуються зразки для порівняльного дослідження?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Контроль за вчиненням злочину може здійснюватися у формі:

а) контрольованої поставки, контрольованої та оперативної закупки, спеціального слідчого експерименту, імітування обстановки злочину;

б) обшуку, огляду, слідчого експерименту, освідування;

в) спостереження за особою та моніторингу банківських рахунків;

г) допиту, пред'явлення для впізнання та одночасного допиту.

2. Рішення про проведення контролю за вчиненням злочину приймає:

а) слідчий суддя;

б) прокурор;

в) керівник органу досудового розслідування;

г) керівник оперативного підрозділу.

3. Під час проведення контролю за вчиненням злочину:

а) допускається спонукання особи до вчинення злочину, якщо вона раніше притягувалася до відповідальності;

б) забороняється провокувати (підбурювати) особу на вчинення злочину з метою його подальшого викриття;

в) допускається будь-який вплив на особу за погодженням з прокурором;

г) не допускається фіксування дій учасників технічними засобами.

4. Моніторинг банківських рахунків здійснюється на підставі:

а) постанови слідчого;

б) ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням прокурора;

в) запиту прокурора до банку без ухвали слідчого судді;

г) письмової згоди власника рахунку.

5. Спеціальне завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації виконується на підставі:

а) ухвали слідчого судді;

б) постанови слідчого, погодженої з керівником органу досудового розслідування, або постанови прокурора;

в) рапорту оперативного працівника;

г) рішення керівника органу Національної поліції.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Контроль за вчиненням злочину та провокація злочину: практика ЄСПЛ і Верховного Суду.
2. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні.

Практичні завдання:

1. Оперативні працівники, отримавши інформацію про те, що посадова особа міської ради Мельник може вимагати неправомірну вигоду за видачу дозвільних документів, залучили до співпраці підприємця Литвина. Протягом місяця Литвин за вказівкою оперативного працівника неодноразово пропонував Мельник «віддячити» за прискорення розгляду документів, хоча вона жодних вимог не висувала. Зрештою Мельник погодилася прийняти 2 000 доларів США, після чого її затримали. Рішення прокурора про проведення контролю за вчиненням злочину в матеріалах кримінального провадження відсутнє.

Завдання:

- *Визначте, яка негласна слідча (розшукова) дія фактично проводилася та хто мав прийняти рішення про її проведення (ст. 246, 271 КПК України).*
- *Відмежуйте контроль за вчиненням злочину від провокації (підбурювання) злочину з урахуванням практики ЄСПЛ.*
- *Оцініть допустимість отриманих доказів.*
- *Визначте, які інші негласні слідчі (розшукові) дії могли бути проведені в цьому провадженні.*

2. Слідчий у кримінальному провадженні щодо незаконного збуту наркотичних засобів (ч. 2 ст. 307 КК України) виніс постанову про проведення спостереження за гаражем, у якому, за оперативними даними, зберігаються наркотичні засоби, а також доручив оперативному підрозділу таємно встановити всередині гаража відеокамеру. Ухвалу слідчого судді не отримували.

Завдання:

- *Визначте, які негласні слідчі (розшукові) дії проводяться в цьому випадку та хто уповноважений приймати рішення про кожну з них (ст. 267, 269, 270 КПК України).*
- *Оцініть правомірність встановлення відеокамери всередині гаража без ухвали слідчого судді.*
- *Визначте наслідки допущених порушень для допустимості отриманих матеріалів.*

Тема 8. Зупинення кримінального провадження.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Поняття зупинення досудового розслідування.
2. Підстави і процесуальний порядок зупинення досудового розслідування. Зміст документів, що складаються при цьому.
3. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування в разі тяжкої хвороби підозрюваного, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком.
4. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування в разі необхідності виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва.
5. Підстави і процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке зупинення досудового розслідування і яке його процесуальне значення?

2. Які підстави та умови зупинення досудового розслідування передбачено ст. 280 КПК України?
3. Які дії слідчий, дізнавач зобов'язаний виконати до зупинення досудового розслідування?
4. Як оформлюється рішення про зупинення досудового розслідування і хто може його оскаржити?
5. За яких підстав і в якому порядку відновлюється досудове розслідування?
6. Чи включається строк, протягом якого досудове розслідування було зупинене, у строк досудового розслідування?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Досудове розслідування може бути зупинене:

а) до повідомлення особі про підозру;

б) лише після повідомлення особі про підозру;

в) лише після закінчення строку досудового розслідування;

г) у будь-який момент за рішенням слідчого.

2. Підставою для зупинення досудового розслідування є:

а) перебування підозрюваного у відпустці чи на санаторно-курортному лікуванні;

б) тяжка хвороба підозрюваного, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, підтверджена відповідним медичним висновком;

в) неявка потерпілого за викликом;

г) необхідність проведення експертизи.

3. Досудове розслідування зупиняється:

а) ухвалою слідчого судді;

б) вмотивованою постановою прокурора або слідчого, дізнавача за погодженням з прокурором;

в) наказом керівника органу досудового розслідування;

г) усним рішенням прокурора з подальшим внесенням відомостей до ЄРДР.

4. Строк із дня винесення постанови про зупинення кримінального провадження до винесення постанови про його відновлення:

а) включається у строк досудового розслідування;

б) не включається у строки досудового розслідування;

в) включається у строк досудового розслідування, якщо підозрюваного оголошено в розшук;

г) визначається слідчим суддею в кожному конкретному випадку.

5. Зупинене досудове розслідування відновлюється:

а) постановою слідчого, прокурора, коли підстави для його зупинення перестали існувати, а також у разі потреби проведення слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій;

б) лише ухвалою слідчого судді;

в) автоматично після спливу шести місяців;

г) лише за клопотанням потерпілого.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування, зміст документів, що складаються при цьому.
2. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування в разі необхідності виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва.

Практичні завдання:

1. Слідчий викликав Миколаєнка для проведення додаткового допиту як підозрюваного. Замість нього до слідчого прийшла дружина підозрюваного і принесла довідку про те, що її чоловік виїхав на санаторно-курортне лікування на 24 доби до іншого регіону України. Слідчий долучив довідку до матеріалів кримінального провадження і склав постанову про зупинення досудового розслідування.

Завдання:

- *Проаналізуйте дії слідчого.*
- *Визначте, чи є виїзд підозрюваного на санаторно-курортне лікування підставою для зупинення досудового розслідування (ст. 280 КПК України).*
- *Визначте, які процесуальні засоби може застосувати слідчий для забезпечення участі підозрюваного в процесуальних діях.*

Тема 9. Розшук підозрюваного.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Підстави та процесуальний порядок оголошення розшуку підозрюваного.
2. Нагляд і контроль за здійсненням розшуку.
3. Забезпечення взаємодії під час зупинення досудового розслідування.
4. Процесуальні дії, спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного.

Питання для самоперевірки:

1. За яких умов оголошується розшук підозрюваного і як оформлюється це рішення?
2. Які слідчі (розшукові) дії допускаються після зупинення досудового розслідування у зв’язку з розшуком підозрюваного?
3. У чому полягають нагляд і контроль за здійсненням розшуку з боку прокурора та керівника органу досудового розслідування?
4. Як організовується взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час розшуку підозрюваного?
5. Які особливості розшуку підозрюваного, який перебуває на тимчасово окупованій території України або за її межами?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Слідчий, прокурор оголошує розшук підозрюваного, зокрема, якщо:

а) місцезнаходження підозрюваного невідоме;

б) підозрюваний відмовився давати показання;

в) до підозрюваного застосовано домашній арешт;

г) підозрюваний не визнає своєї вини.

2. Про оголошення розшуку підозрюваного:

а) виноситься окрема постанова, якщо досудове розслідування не зупиняється, або це вказується в постанові про зупинення досудового розслідування;

б) постановляється ухвала слідчого судді;

в) складається лише рапорт оперативного працівника;

г) приймається усне рішення прокурора.

3. Відомості про оголошення розшуку підозрюваного:

а) вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

б) не фіксуються в жодних реєстрах;

в) повідомляються лише потерпілому;

г) вносяться до реєстру лише після затримання підозрюваного.

4. Після зупинення досудового розслідування допускається проведення:

а) будь-яких слідчих (розшукових) дій;

б) лише тих слідчих (розшукових) дій, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного;

в) слідчих (розшукових) дій лише на підставі ухвали слідчого судді;

г) лише допиту потерпілого.

5. Досудове розслідування може бути зупинене у зв'язку з оголошенням підозрюваного в розшук:

а) лише після виконання всіх слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, проведення яких необхідне та можливе, а також усіх дій для здійснення розшуку підозрюваного;

б) одразу після внесення відомостей до ЄРДР;

в) без повідомлення особі про підозру;

г) лише за згодою потерпілого.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Розшук підозрюваного, який перебуває за межами України.
2. Взаємодія слідчого та оперативних підрозділів під час розшуку підозрюваного.

Практичні завдання:

1. На спецлінію «102» надійшло повідомлення про те, що виявлено Грибенюка Олександра Олександровича, 1978 р. н., з ножовим пораненням. Згідно з медичною довідкою в нього встановлено колото-різане поранення, що проникає в черевну порожнину, з наскрізним пораненням IV сегмента печінки та гемоперитонеумом. Відомості внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань і розпочато досудове розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 115 КК України (закінчений замах на умисне вбивство). У вчиненні цього кримінального правопорушення обґрунтовано підозрюється Грозницька Ю. В., яка переховується від органів досудового розслідування; її місцезнаходження невідоме.

Завдання:

- *Визначте, як має діяти слідчий.*
- *Визначте послідовність процесуальних рішень і дій: повідомлення про підозру особі, місцезнаходження якої невідоме, оголошення розшуку, зупинення досудового розслідування (ст. 135, 278, 280, 281 КПК України).*
- *Визначте, чи можливе в цьому кримінальному провадженні спеціальне досудове розслідування (ст. 297-1 КПК України).*

Тема 10. Закінчення досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Поняття і форми закінчення досудового розслідування.
2. Систематизація матеріалів кримінального провадження.
3. Відкриття матеріалів іншій стороні кримінального провадження для ознайомлення.
4. Закриття кримінального провадження та його підстави.
5. Повноваження слідчого, дізнавача щодо прийняття рішення про закриття кримінального провадження. Правові наслідки цього рішення. Проблемні питання реалізації таких повноважень.
6. Зарубіжний досвід правової регламентації повноважень слідчого щодо прийняття рішень за результатами досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Які форми закінчення досудового розслідування передбачено КПК України?
2. Які підстави та порядок закриття кримінального провадження слідчим, дізнавачем, прокурором?
3. Як здійснюється відкриття матеріалів іншій стороні і як підтверджується факт надання доступу до них?
4. Як систематизуються матеріали кримінального провадження перед відкриттям їх іншій стороні?
5. Які правові наслідки має закриття кримінального провадження?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Формами закінчення досудового розслідування є:

а) зупинення досудового розслідування, закриття кримінального провадження, складання обвинувального акта;

б) закриття кримінального провадження; звернення до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності; звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

в) повідомлення про підозру, закриття кримінального провадження, укладення угоди;

г) складання обвинувального акта та його затвердження слідчим суддею.

2. У разі зволікання сторони кримінального провадження з ознайомленням з матеріалами, до яких їй надано доступ, строк для ознайомлення встановлює:

а) слідчий;

б) прокурор;

в) слідчий суддя за клопотанням іншої сторони;

г) керівник органу досудового розслідування.

3. Факт надання доступу до матеріалів досудового розслідування сторони кримінального провадження зобов'язані:

а) письмово підтвердити протилежній стороні із зазначенням найменування таких матеріалів;

б) підтвердити усно в присутності понятих;

в) засвідчити в нотаріуса;

г) підтвердити лише на вимогу слідчого судді.

4. Слідчий, дізнавач приймає постанову про закриття кримінального провадження, зокрема, у разі:

а) встановлення відсутності події кримінального правопорушення;

б) відмови потерпілого давати показання;

в) неявки підозрюваного за викликом;

г) заміни слідчого у кримінальному провадженні.

5. Строк ознайомлення сторін з матеріалами досудового розслідування в порядку ст. 290 КПК України:

а) включається у строк досудового розслідування;

б) не включається у строки досудового розслідування;

в) не може перевищувати трьох днів;

г) визначається слідчим на власний розсуд.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Відкриття матеріалів іншій стороні.
2. Процесуальний порядок зупинення та закінчення досудового розслідування в умовах воєнного стану.
3. Зарубіжний досвід правової регламентації повноважень слідчого щодо прийняття рішень за результатами досудового розслідування.

Практичні завдання:

1. Слідчий дійшов висновку, що досудове розслідування проведено в повному обсязі, і повідомив про це підозрюваного, потерпілого, цивільного позивача та цивільного відповідача, щоб вони могли ознайомитися з матеріалами кримінального провадження.

Завдання:

- *Визначте, хто і в якій послідовності повідомляє учасників кримінального провадження про завершення досудового розслідування та надає їм доступ до матеріалів (ст. 290 КПК України).*
- *Визначте обсяг матеріалів, до яких надається доступ кожному з учасників.*
- *Перелічіть процесуальні документи, які мають бути складені.*

2. Слідчий дійшов висновку, що кримінальне провадження розслідувано в повному обсязі, повідомив про це підозрюваного та надав йому всі матеріали у прошитому і пронумерованому вигляді, але попередив, що не може надати для ознайомлення більше трьох днів, оскільки спливає строк досудового розслідування.

Завдання:

- *Проаналізуйте дії слідчого.*
- *Визначте, чи включається строк ознайомлення з матеріалами у строк досудового розслідування (ч. 5 ст. 219 КПК України) та хто може обмежити строк ознайомлення (ч. 10 ст. 290 КПК України).*
- *Сформулюйте алгоритм дій слідчого відповідно до КПК України.*

Тема 11. Звернення до суду на завершальному етапі досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Подання до суду клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.
2. Направлення до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру.
3. Структура та зміст обвинувального акта. Реєстр матеріалів досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. У якому порядку прокурор звертається до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності?
2. Яка структура та зміст обвинувального акта і які документи до нього додаються?
3. Що таке реєстр матеріалів досудового розслідування і яке його призначення?
4. У яких випадках складається клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру?
5. Які особливості звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру?
6. Кому вручається копія обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Обвинувальний акт, складений слідчим, дізнавачем:

а) затверджується прокурором;

б) затверджується керівником органу досудового розслідування;

в) затверджується слідчим суддею;

г) не потребує затвердження.

2. До обвинувального акта, зокрема, додається:

а) реєстр матеріалів досудового розслідування;

б) оригінали всіх протоколів слідчих (розшукових) дій;

в) речові докази;

г) висновки експертів.

3. Клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності на стадії досудового розслідування направляє до суду:

а) прокурор;

б) потерпілий;

в) слідчий суддя;

г) підозрюваний самостійно.

4. Клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру складається, якщо встановлено, що особа:

а) вчинила суспільно небезпечне діяння в стані неосудності або після вчинення кримінального правопорушення захворіла на психічну хворобу, яка позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними;

б) не досягла вісімнадцятирічного віку;

в) вперше вчинила кримінальний проступок;

г) відмовилася від послуг захисника.

5. Надання суду інших документів, ніж ті, що додаються до обвинувального акта відповідно до ст. 291 КПК України, до початку судового розгляду:

а) заборонено;

б) дозволено за згодою сторони захисту;

в) є обов'язком прокурора;

г) допускається на розсуд слідчого.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Процесуальний порядок звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
2. Звільнення від кримінальної відповідальності на стадії досудового розслідування.

Практичні завдання:

1. Слідчий завершив досудове розслідування у кримінальному провадженні, у якому 15-річний Коваль вчинив крадіжку (ч. 1 ст. 185 КК України), а 13-річний Левченко брав участь у її вчиненні. Слідчий склав щодо обох обвинувальний акт, затвердив його в начальника слідчого відділу і направив до суду, додавши до нього протоколи допитів свідків і висновок експерта.

Завдання:

- *Визначте, які процесуальні рішення мав прийняти слідчий щодо кожного з неповнолітніх (ст. 291 КПК України, глава 38 КПК України).*
- *Оцініть порядок затвердження обвинувального акта та перелік доданих до нього документів.*
- *Визначте, кому і в якому порядку має бути вручено копію обвинувального акта.*

2. Підозрюваний Петрук, який уперше вчинив кримінальний проступок, повністю відшкодував завдані збитки та примирився з потерпілим. Дізнавач виніс постанову про

закриття кримінального провадження у зв'язку зі звільненням Петрука від кримінальної відповідальності на підставі ст. 46 КК України.

Завдання:

- *Оцініть рішення дізнавача.*
- *Визначте, хто і в якому порядку ініціює звільнення особи від кримінальної відповідальності на стадії досудового розслідування (ст. 285–288 КПК України).*
- *Визначте, які права і наслідки звільнення від кримінальної відповідальності мають бути роз'яснені підозрюваному та потерпілому.*

Тема 12. Оскарження рішень, дій або бездіяльності під час досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Загальні положення оскарження рішень, дій або бездіяльності під час досудового розслідування.
2. Особливості та порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності органів досудового розслідування або прокурора під час досудового розслідування.
3. Порядок розгляду скарг слідчим суддею.
4. Оскарження недотримання розумних строків під час досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Які рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача, прокурора можуть бути оскаржені під час досудового розслідування?
2. Хто має право подати скаргу та в які строки?
3. Який порядок розгляду скарг слідчим суддею і які рішення він може ухвалити?
4. Як оскаржується недотримання розумних строків під час досудового розслідування?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача, прокурора під час досудового розслідування може бути подана:

а) протягом десяти днів з моменту прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності;

б) протягом трьох днів з моменту прийняття рішення;

в) протягом одного місяця з моменту прийняття рішення;

г) у будь-який час до закінчення досудового розслідування.

2. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора під час досудового розслідування розглядає:

а) прокурор вищого рівня;

б) слідчий суддя місцевого суду;

в) апеляційний суд;

г) керівник органу досудового розслідування.

3. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування (крім скарги на рішення про закриття кримінального провадження) розглядається слідчим суддею не пізніше:

а) 24 годин з моменту її надходження;

б) 72 годин з моменту її надходження;

в) п’яти днів з моменту її надходження;

г) десяти днів з моменту її надходження.

4. Скарга на недотримання розумних строків під час досудового розслідування подається:

а) слідчому судді;

б) прокурору вищого рівня;

в) до Верховного Суду;

г) керівнику органу досудового розслідування.

5. Постанову слідчого про закриття кримінального провадження має право оскаржити, зокрема:

а) заявник, потерпілий, його представник чи законний представник;

б) свідок;

в) спеціаліст;

г) перекладач.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Поняття і сутність оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
2. Оскарження недотримання розумних строків під час досудового розслідування.

Практичні завдання:

1. Слідчий виніс постанову про закриття кримінального провадження у зв’язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. Потерпілий отримав копію постанови поштою через тиждень після її винесення, а через дев’ять днів після отримання копії подав скаргу до слідчого судді. Слідчий суддя повернув скаргу як подану з пропуском строку.

Завдання:

- *Визначте, чи може бути оскаржена постанова слідчого про закриття кримінального провадження і хто має право на таке оскарження (ст. 303 КПК України).*
- *Визначте, з якого моменту обчислюється строк подання скарги (ст. 304 КПК України), та оцініть рішення слідчого судді.*
- *Визначте строк розгляду такої скарги слідчим суддею (ст. 306 КПК України).*

2. Захисник підозрюваного Гнатюка подав слідчому судді дві скарги: на постанову слідчого про залучення експерта для проведення судово-товарознавчої експертизи та на постанову слідчого про відмову в задоволенні клопотання сторони захисту про проведення допиту свідка. Слідчий суддя відкрив провадження за обома скаргами.

Завдання:

- *Визначте, чи належать оскаржувані рішення до переліку, передбаченого ч. 1 ст. 303 КПК України.*

- *Визначте, як мав діяти слідчий суддя щодо кожної зі скарг (ст. 304 КПК України).*
- *Визначте, на якій стадії кримінального провадження можуть бути розглянуті скарги на інші рішення, дії чи бездіяльність (ч. 2 ст. 303 КПК України).*

Тема 13. Особливості інституту оскарження під час досудового розслідування.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Особливості та порядок оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
2. Особливості та порядок оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій або бездіяльності прокурора.
3. Відвід слідчого, дізнавача, прокурора під час досудового розслідування.

Питання для самоперевірки:

1. Які ухвали слідчого судді можуть бути оскаржені в апеляційному порядку?
2. У якому порядку слідчий, дізнавач можуть оскаржити рішення, дії чи бездіяльність прокурора?
3. У який строк подається апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді?
4. Хто вирішує питання про відвід слідчого, прокурора під час досудового розслідування?
5. Як діє слідчий, якщо вважає вказівки прокурора незаконними або необґрунтованими?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді може бути подана протягом:

а) трьох днів з дня її оголошення;

б) п’яти днів з дня її оголошення;

в) десяти днів з дня її оголошення;

г) тридцяти днів з дня її оголошення.

2. Ухвали слідчого судді, постановлені під час досудового розслідування, можуть бути оскаржені в апеляційному порядку:

а) усі без винятку;

б) лише у випадках, передбачених КПК України;

в) лише прокурором;

г) не можуть бути оскаржені.

3. Ухвала слідчого судді про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою:

а) може бути оскаржена в апеляційному порядку;

б) оскарженню не підлягає;

в) оскаржується лише до Верховного Суду;

г) оскаржується прокурору вищого рівня.

4. Слідчий, дізнавач під час досудового розслідування:

а) не має права оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність прокурора;

б) має право оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність прокурора в порядку, передбаченому КПК України;

в) оскаржує рішення прокурора лише до слідчого судді;

г) оскаржує рішення прокурора лише через захисника.

5. Підставою для відводу прокурора є, зокрема:

а) наявність обставин, які викликають обґрунтовані сумніви в його неупередженості;

б) тривалий стаж роботи в органах прокуратури;

в) незгода слідчого з його вказівками;

г) скарга підозрюваного на суворість запобіжного заходу.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Порядок оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
2. Порядок оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Практичні завдання:

1. Слідчий звернувся до керівника Харківської обласної прокуратури зі скаргою на дії процесуального керівника у кримінальному провадженні, повідомивши, що прокурор є колишнім зятем підозрюваної, і попросив відсторонити його від процесуального керівництва.

Завдання:

- *Оцініть, чи правомірно діяв слідчий і чи відповідає обраний ним спосіб реагування порядку, передбаченому КПК України.*
- *Визначте, чи є зазначена обставина підставою для відводу прокурора (ст. 77 КПК України), і хто вирішує питання про відвід під час досудового розслідування.*
- *Визначте, як мав діяти процесуальний керівник, дізнавшись про участь у кримінальному провадженні його колишньої тещі.*
- *Опишіть порядок заміни прокурора (ст. 37 КПК України).*

Тема 14. Взаємодія органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами під час розслідування кримінальних правопорушень.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Поняття взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України.
2. Основні завдання взаємодії слідчих підрозділів (дізнавачів) органів Національної поліції України.
3. Основні принципи взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами поліції.
4. Форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами. Надання та виконання доручень.
5. Нормативно-правове регулювання взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами.

Питання для самоперевірки:

1. Що розуміють під взаємодією органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції?
2. Які завдання та принципи такої взаємодії?
3. Які форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами передбачено КПК України та відомчими нормативно-правовими актами?
4. Який порядок надання та виконання доручень слідчого, дізнавача?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Під час виконання доручень слідчого, дізнавача, прокурора співробітник оперативного підрозділу:

а) користується повноваженнями слідчого;

б) користується повноваженнями прокурора;

в) має право самостійно приймати рішення про закриття кримінального провадження;

г) не має жодних процесуальних повноважень.

2. Співробітники оперативних підрозділів:

а) мають право здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні з власної ініціативи;

б) не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні з власної ініціативи або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора;

в) мають право самостійно звертатися з клопотаннями до слідчого судді;

г) здійснюють процесуальне керівництво досудовим розслідуванням.

3. Слідчий уповноважений доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій:

а) відповідним оперативним підрозділам;

б) органам місцевого самоврядування;

в) потерпілому та його представнику;

г) будь-яким юридичним особам.

4. Доручення слідчого, дізнавача, прокурора щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій:

а) є обов’язковими для виконання оперативним підрозділом;

б) мають рекомендаційний характер;

в) виконуються лише за погодженням зі слідчим суддею;

г) виконуються на розсуд керівника оперативного підрозділу.

5. Інструкцію з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні затверджено:

а) наказом МВС України від 07.07.2017 № 575;

б) постановою Кабінету Міністрів України;

в) наказом Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298;

г) Законом України «Про Національну поліцію».

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Принципи взаємодії органів досудового розслідування з оперативними підрозділами.
2. Нормативне регулювання взаємодії органів досудового розслідування Національної поліції України.

Практичні завдання:

1. Слідчий Національної поліції під час досудового розслідування крадіжки речей із супермаркету з додержанням вимог ст. 40 КПК України доручив оперативному підрозділу провести слідчі (розшукові) дії для встановлення місцезнаходження викраденого майна. Через 10 днів оперуповноважений, визначений виконавцем доручення, повідомив слідчого, що не зміг виконати доручення через зайнятість іншими службовими справами, і попросив продовжити строк його виконання на кілька днів.

Завдання:

- *Визначте, як має діяти слідчий у цій ситуації.*
- *Охарактеризуйте загальний порядок надання доручень відповідно до КПК України та відомчих нормативно-правових актів, строки їх виконання та коло уповноважених осіб.*
- *Визначте, які процесуальні дії слідчий, дізнавач може доручати оперативним підрозділам (ст. 40, 41 КПК України).*
- *Складіть проєкт доручення слідчого оперативному підрозділу.*

Тема 15. Особливості співпраці представників органу досудового розслідування в межах кримінального провадження.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Роль керівників органів та підрозділів поліції і органів досудового розслідування в належній організації взаємодії під час протидії, виявлення й розслідування кримінальних правопорушень.
2. Організація взаємодії під час надходження до органу, підрозділу поліції заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення та реагування на них.
3. Організація роботи слідчо-оперативної групи під час досудового розслідування кримінальних правопорушень та проступків.
4. Особливості організації взаємодії під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Питання для самоперевірки:

1. Які повноваження має керівник органу досудового розслідування щодо організації досудового розслідування та взаємодії?
2. Як організовується реагування на заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення в органах поліції?
3. Як організовується робота слідчо-оперативної групи?

4. Які особливості взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану?
5. Які особливості взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими групами?

Тестові завдання для самостійної роботи:

1. Повноваження керівника органу досудового розслідування визначено:

а) ст. 36 КПК України;

б) ст. 39 КПК України;

в) ст. 40 КПК України;

г) ст. 41 КПК України.

2. Керівник органу досудового розслідування уповноважений, зокрема:

а) визначати слідчого (слідчих), який здійснюватиме досудове розслідування;

б) затверджувати обвинувальний акт;

в) надавати дозвіл на обшук житла;

г) повідомляти особі про підозру без погодження з прокурором.

3. До складу слідчо-оперативної групи, як правило, входять:

а) слідчий, працівники оперативних підрозділів, спеціаліст (працівник експертної служби);

б) прокурор, слідчий суддя і захисник;

в) потерпілий, свідки та поняті;

г) лише працівники патрульної поліції.

4. Огляд трупа проводиться слідчим, прокурором:

а) з обов'язковою участю судово-медичного експерта або лікаря, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта;

б) лише за участю понятих без залучення фахівців;

в) лише на підставі ухвали слідчого судді;

г) за участю захисника підозрюваного.

5. Залучення експерта є обов'язковим, зокрема, для встановлення:

а) правової кваліфікації діяння;

б) винуватості особи;

в) причин смерті;

г) достатності доказів для повідомлення про підозру.

Теми доповідей-презентацій (за вибором здобувача):

1. Організація роботи слідчо-оперативної групи.
2. Взаємодія органів досудового розслідування під час розслідування воєнних злочинів.

Практичні завдання:

1. У деокупованому населеному пункті з пошкодженою цивільною та критичною інфраструктурою виявлено масові поховання цивільних осіб з ознаками насильницької смерті.

Завдання:

- *Визначте, хто бере участь в огляді трупів загиблих осіб на звільнених від окупації територіях і в якому порядку здійснюється ексгумація (ст. 238, 239 КПК України).*
- *Визначте, які експертизи призначаються за результатами огляду трупів і хто їх призначає (ст. 242 КПК України).*
- *Визначте, як організовується взаємодія слідчого з іншими органами та підрозділами під час роботи на місці події.*
- *Визначте попередню правову кваліфікацію подій та орган досудового розслідування, до підслідності якого вони належать.*

2. До чергової частини надійшло повідомлення про розбійний напад на ювелірний магазин. На місце події прибула слідчо-оперативна група, проте спеціаліст-криміналіст з'явився лише через три години. Оперативні працівники до прибуття слідчого самостійно опитували свідків і вилучили відеозаписи з камер спостереження магазину та сусідніх будівель, не повідомивши про це слідчого.

Завдання:

- *Визначте склад слідчо-оперативної групи та порядок її реагування на повідомлення про кримінальне правопорушення.*
- *Оцініть дії оперативних працівників з урахуванням ч. 2, 3 ст. 41 КПК України.*
- *Визначте процесуальний порядок вилучення відеозаписів.*
- *Визначте роль керівника органу досудового розслідування в організації взаємодії в цій ситуації.*

ЗАВДАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модульний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у формі модульних контрольних робіт, кожна з яких охоплює теоретичне питання, тестові завдання та практичну задачу.

Модульна контрольна робота № 1 (теми 1–7)

1. Теоретичне питання щодо загальних положень і критеріїв досудового розслідування, повідомлення про підозру, слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

2. П’ять тестових завдань за темами 1–7.

3. Практична задача на оцінку законності рішень і дій слідчого, дізнавача, прокурора або складання проєкту процесуального документа.

Модульна контрольна робота № 2 (теми 8–15)

1. Теоретичне питання щодо зупинення та відновлення досудового розслідування, розшуку підозрюваного, закінчення досудового розслідування та звернення до суду, оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування, взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами.

2. П’ять тестових завдань за темами 8–15.

3. Практична задача на визначення алгоритму дій слідчого, дізнавача у конкретній ситуації досудового розслідування.

Критерії оцінювання МКР: теоретичне питання — до 40 % балів; тестові завдання — до 30 %; практична задача — до 30 %. Робота без належного обґрунтування правової позиції посиланнями на норми КПК України оцінюється не вище 50 % максимального балу за практичну частину.

ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Силабус передбачає 100-бальну систему, формою підсумкового контролю є залік. Для денної форми: аудиторна робота — 40 балів, модульні контрольні роботи — 20, самостійна робота — 30, практико-орієнтована, професійна та профорієнтаційна діяльність — до 5, наукова діяльність — до 5. Для заочної форми: відповідно 30, 20, 40, до 5 і до 5 балів.

Складові поточного контролю результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	**Залік (денна форма)**	**Залік (заочна форма)**
Поточний контроль		
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях	40	30
Виконання модульних контрольних робіт	20	20
Виконання завдань самостійної роботи	30	40
Практико-орієнтована, професійна та профорієнтаційна діяльність за освітнім компонентом	До 5 балів	До 5 балів
Наукова діяльність за освітнім компонентом	До 5 балів	До 5 балів
УСЬОГО	**100**	**100**

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100-бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну шкалу та шкалу ECTS за наступною шкалою:

Шкала балів ДУЕТ	**Оцінка за 4-бальною шкалою (у формі заліку)**	**Шкала ECTS**
90–100	зараховано	A
80–89	зараховано	B
70–79	зараховано	C
66–69	зараховано	D
60–65	зараховано	E
21–59	не зараховано з можливістю повторного проходження контрольного заходу	FX
0–20	не зараховано з можливістю повторного проходження курсу з освітнього компонента	F

Критерії оцінювання результатів навчання визначені Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій (https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/270/pol_ocin.pdf). З урахуванням

змісту освітнього компонента та особливостей конкретних навчальних завдань вони конкретизуються викладачем.

Критерії оцінювання відповіді на практичних заняттях:

Оцінка «відмінно» — відповідь здобувача ґрунтується на самостійному творчому мисленні, є грамотно та логічно побудованою; здобувач уміє складати тезовий план відповіді, вільно користується понятійним апаратом, без зволікань відповідає на основні та додаткові питання, ґрунтовно знає нормативно-правові акти та першоджерела, уміє робити узагальнення й висновки з використанням додаткової літератури; програмний матеріал засвоєно повністю.

Оцінка «добре» — відповідь здобувача ґрунтується на самостійному аналізі питання, матеріал висвітлено грамотно по суті; здобувач добре засвоїв програмний матеріал, володіє навичками виконання практичних завдань, знає нормативно-правові акти та літературу; можливі несуттєві неточності в поясненні окремих неосновних питань.

Оцінка «задовільно» — відповідь здобувача ґрунтується на рівні репродуктивного мислення; здобувач засвоїв лише основну частину програмного матеріалу, допускає помилкові тлумачення термінів і формулювань, порушує послідовність викладу, недостатньо володіє понятійним апаратом, нормативно-правовим матеріалом, навичками узагальнення та формулювання висновків.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, ознаки та значення стадії досудового розслідування.
2. Завдання стадії досудового розслідування.
3. Сутність та види загальних положень досудового розслідування.
4. Форми досудового розслідування. Відмінності дізнання та досудового слідства.
5. Підслідність: поняття та її види.
6. Підстави та процесуальний порядок об’єднання та виділення матеріалів кримінального провадження.
7. Місце проведення досудового розслідування.
8. Строки досудового розслідування та порядок їх продовження.
9. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
10. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.
11. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.
12. Нормативне регулювання початку досудового розслідування.
13. Основні засади ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань.
14. Порядок і строки внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.
15. Поняття і значення повідомлення про підозру.
16. Порядок повідомлення про підозру в кримінальному провадженні.
17. Випадки повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру.
18. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
19. Слідчі (розшукові) дії: поняття, види та характеристика.
20. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
21. Процесуальний порядок проведення допиту.
22. Види допитів.
23. Особливості допиту малолітньої та неповнолітньої особи.
24. Поняття, види та порядок проведення пред’явлення для впізнання.
25. Процесуальний порядок проведення освідування.
26. Обшук: підстави і умови проведення.
27. Поняття і види оглядів, порядок їх проведення.
28. Поняття, підстави, порядок проведення слідчого експерименту.
29. Підстави і порядок залучення експерта та проведення експертизи.
30. Отримання зразків для експертизи.
31. Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, види та підстави проведення.
32. Порядок прийняття рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
33. Втручання у приватне спілкування: поняття та види.
34. Фіксація та використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

35. Спостереження за особою, річчю або місцем. Аудіо-, відеоконтроль місця.

36. Моніторинг банківських рахунків.

37. Контроль за вчиненням злочину: форми та відмежування від провокації злочину.

38. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації. Негласне отримання зразків для порівняльного дослідження.

39. Заходи забезпечення кримінального провадження: поняття та система.

40. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

41. Виклик слідчим, прокурором, привід.

42. Накладення грошового стягнення.

43. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.

44. Відсторонення від посади.

45. Тимчасовий доступ до речей і документів.

46. Тимчасове вилучення майна. Арешт майна.

47. Загальні положення про запобіжні заходи, мета і підстави їх застосування.

48. Види запобіжних заходів.

49. Порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.

50. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.

51. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду.

52. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного.

53. Оголошення розшуку підозрюваного. Нагляд і контроль за здійсненням розшуку.

54. Відновлення досудового розслідування.

55. Форми закінчення досудового розслідування.

56. Закриття кримінального провадження: підстави та порядок.

57. Звільнення від кримінальної відповідальності.

58. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

59. Подання до суду клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

60. Відкриття матеріалів іншій стороні.

61. Структура та зміст обвинувального акта. Реєстр матеріалів досудового розслідування.

62. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого, дізнавача, прокурора під час досудового розслідування.

63. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.

64. Оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

65. Відвід слідчого, дізнавача, прокурора під час досудового розслідування.

66. Взаємодія органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції: поняття, завдання, принципи.

67. Роль керівника органу досудового розслідування в організації взаємодії.

68. Організація роботи слідчо-оперативної групи. Надання та виконання доручень слідчого, дізнавача.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Кримінальний процес: підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2019. 584 с.
2. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. Харків: Право, 2019. 250 с.
3. Молдован В. В., Молдован А. В. Слідчі (розшукові) дії: навч.-практ. посібник. Київ: Правова єдність: Алерта, 2019. 308 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року / за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 1288 с.

Додаткова:

1. Беднарська В. М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. Сєвєродонецьк: ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2019. 168 с.
2. Досудове розслідування: навч. посібник / Р. І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю. В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю. А. Коміссарчук, А. Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с.
3. Досудове розслідування: навч.-метод. посібник / Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша, І. В. Гловюк, В. К. Волошина, О. В. Малахова, О. О. Торбас; за ред. В. К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с.
4. Іваницький С. О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2019. 207 с.
5. Кримінальний процес України: у 2 ч. Ч. 1: Досудове провадження: підручник / О. П. Бойко, А. Г. Гаркуша, А. В. Захарко та ін. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 327 с.
6. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник / О. О. Волобуєва, Л. М. Лобойко, Т. О. Лоскутов та ін. Київ: Дакор, 2015. 172 с.
7. Лобойко Л. М. Кримінальний процес: підручник. Київ: Істина, 2014. 432 с.
8. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О. В. Бишевець, В. О. Гринюк, Л. Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М. А. Погорецького, Н. П. Сизої. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. 230 с.
9. Практикум зі складання процесуальних документів: навч. посібник / кол. авт. 2-ге вид., перероб. і доп. Дніпро: Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Нормативно-правові джерела та інформаційні ресурси:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III.

4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII.
5. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII.
6. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.
9. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: затв. наказом Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298.
10. Інструкція з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: затв. наказом МВС України від 27.04.2020 № 357.
11. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: затв. наказом МВС України від 07.07.2017 № 575.
12. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 № 570.
13. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: затв. наказом МВС України від 08.02.2019 № 100.
14. Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України: затв. наказом МВС України від 20.05.2020 № 405.
15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бургас проти України» від 18.12.2018.
16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Дудка проти України» від 04.11.2018.
17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Карельський та інші проти України» від 06.12.2018.
18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кін проти України» від 18.12.2018.
19. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Криволапов проти України» від 02.10.2018.
20. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Маріянчук та інші проти України» від 17.01.2019.
21. Огляд рішень Європейського суду з прав людини проти України за липень 2020 року.
22. Огляд рішень Європейського суду з прав людини проти України за грудень 2020 року.
23. Законодавство України: https://zakon.rada.gov.ua.
24. Офіс Генерального прокурора: https://www.gp.gov.ua.
25. Кабінет Міністрів України: https://www.kmu.gov.ua.

26. Міністерство внутрішніх справ України: https://mvs.gov.ua.
27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua.
28. Верховна Рада України: https://www.rada.gov.ua.
29. Верховний Суд: https://supreme.court.gov.ua.
30. Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua.